Total No. of Printed Pages—7

2 SEM FYUGP MINPSC2

2025

(May/June)

POLITICAL SCIENCE

(Minor)

Paper : MINPSC2

(Introduction to Indian Politics)

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

The figures in the margin indicate full marks for the questions

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following as directed :

(a) ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ মৌলিক অধিকাৰসমূহ ক'ৰ পৰা ধাৰ কৰা হৈছিল ?

Fundamental Rights of the Indian Constitution have been borrowed from

(i) আমেৰিকাৰ সংবিধান

American Constitution

(ii) ব্ৰিটিছ সংবিধান

British Constitution

(iii) আয়াৰলেণ্ডৰ সংবিধান

Irish Constitution

(iv) ফ্ৰান্সৰ সংবিধান

France Constitution

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(b) মত প্ৰকাশৰ স্বাধীনতা মানে কি ?

What is freedom of speech and expression?

(c) জাতি আৰু শ্ৰেণীৰ মাজৰ এটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা ।

State a difference between Class and Caste.

(d) ভাৰতীয় সংবিধানৰ প্ৰস্তাৱনাটো কোনটো সংশোধনীৰ জৰিয়তে সংশোধন কৰা হৈছে ?

The Preamble of the Constitution of India was amended by

(i) ৩৬তম সংশোধনী

36th Amendment

(ii) ৪২তম সংশোধনী

42nd Amendment

(iii) ৪৪তম সংশোধনী

44th Amendment

(iv) ২৬তম সংশোধনী

26th Amendment

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(e) কোনে 'কংগ্ৰেছ ব্যৱস্থা' শব্দটো প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল ?

Who coined the term 'Congress System'?

(f) 'আম আদমী পাৰ্টী' ভাৰতবৰ্ষৰ এক ৰাজ্যিক দল নে ৰাষ্ট্ৰীয় দল ?

Is 'Aam Aadmi Party' a State party or a national party?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : 3×3=9

Write short notes on the following **(within 150 words** each) :

(a) ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানত উল্লেখিত সাংবিধানিক প্ৰতিকাৰ অধিকাৰৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ

Basic features of Right to Constitutional Remedies as mentioned in the Constitution of India

(b) ভাৰতীয় ৰাজনীতিত নাৰীৰ অংশগ্ৰহণ

Participation of women in Indian politics

(c) ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ 51A ৰ তাৎপৰ্য

Significance of Article 51A of the Indian Constitution

3. ভাৰতীয় ৰাজনীতি অধ্যয়নৰ উদাৰবাদী দৃষ্টিভংগীৰ নীতি আৰু আদৰ্শসমূহ মূল্যায়ন কৰা। 9

Analyse the ideals and principles of liberal approach to the study of Indian Politics.

নাইবা / Or

মাৰ্ক্সবাদী দৃষ্টিভংগীৰ মতে ভাৰতীয় ৰাষ্ট্ৰৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা। ভাৰতীয় ৰাজনীতি অধ্যয়নৰ উদাৰবাদী আৰু মাৰ্ক্সবাদী দৃষ্টিভংগীৰ মাজৰ মূল পাৰ্থক্যসমূহ তুলনা কৰা। 4+5=9

Analyse the role of Indian State according to Marxist approach. Compare the major differences between Liberal and Marxist approach to the study of Indian politics.

4. প্ৰস্তাৱনা ভাৰতীয় সংবিধানৰ অংশ হয়নে? ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ থকা মূল ধাৰণাসমূহ আলোচনা কৰা। 2+7=9

Is the Preamble a part of the Indian Constitution? Discuss the key concepts mentioned in the Preamble of the Constitution of India.

নাইবা / Or

ভাৰতীয় সংবিধানৰ মূল উৎসসমূহ আলোচনা কৰা। 9

Discuss the major sources of the Indian Constitution.

5. ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানত উল্লেখিত মৌলিক কৰ্তব্যসমূহৰ এক বিস্তৃত আলোচনা আগবঢ়োৱা। 9

Make an attempt to discuss, in detail, the Fundamental Duties incorporated in the Constitution of India.

নাইবা / Or

ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানত অন্তৰ্ভুক্ত মৌলিক অধিকাৰ আৰু ৰাষ্ট্ৰ পৰিচালনাৰ নিৰ্দেশাত্মক নীতিৰ মাজৰ মূল পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা। 2+7=9

Discuss the major differences between Fundamental Rights and Directive Principles of State Policy incorporated in the Constitution of India.

6. ভাৰতীয় ৰাজনীতিত আঞ্চলিক দলৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। 9

Explain the role of regional parties in Indian Politics.

নাইবা / Or

ভাৰতীয় দলীয় ব্যৱস্থাৰ বিকাশ সম্পৰ্কে সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

Critically analyse the evolution of party system in India.

7. "জাতি ভাৰতৰ সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক গাঁথনিৰ এক অন্যতম দিশ।" উক্ত বাক্যটিৰ আধাৰত ভাৰতীয় ৰাজনীতিত জাতিৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 9

"Caste is a predominant aspect of the social and political structure of India." In the light of the statement discuss the importance of caste in Indian politics.

অথবা / *Or*

সাম্প্ৰদায়িকতাবাদৰ সংজ্ঞা দিয়া। ধৰ্মনিৰপেক্ষ নীতিৰ জৰিয়তে সাম্প্ৰদায়িকতাবাদ মষিমূৰ কৰিবলৈ ভাৰত ৰাষ্ট্ৰই লোৱা ভূমিকাৰ সমালোচনাত্মক মূল্যায়ন কৰা।

Define communalism. Critically evaluate the role of Indian State to curts communalism through the principle of secularism.

(২০২৩ বৰ্ষৰ শিক্ষাৰ্থীৰ বাবে অতিৰিক্ত ২০ নম্বৰ)

(Additional 20 Marks for 2023 batch)

8. তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া : 10×2=20

Answer any *two* from the following questions :

(a) ভাৰতৰ দলীয় ব্যৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তিত ধাৰাৰ বিষয়ে এক মূল্যায়ন আগবঢ়োৱা। 10

Evaluate the changing trends of party system in India.

(b) ভাৰতীয় সংবিধানত উল্লেখিত মৌলিক অধিকাৰৰ যুক্তিসংগত নিষেধাজ্ঞাৰ প্ৰয়োজনীয়তা ব্যাখ্যা কৰা। 10

Explain the importance of the reasonable restrictions on Fundamental Rights as mentioned in the Constitution of India.

(*Continued*)

(c) নীতিগত সিদ্ধান্ত আৰু প্ৰতিনিধিত্বৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় ৰাজনীতিত 'শ্ৰেণী'য়ে কেনেধৰণে প্ৰভাৱিত কৰিছে? 10

How has 'class' influenced Indian politics in terms of policy decisions and representations?

★★★